

D ů v o d y :

Vymáhající věřitel odporuje právnímu názoru rekursního soudu, že v souzeném případě není potřebí podle §§ 54 č. 3 a 55 ex. ř. vzhledem na dvorský dekret č. 291/1838 Sb. z. s. v exekučním návrhu tvrditi a prokázati, že pohledávka exekucí dotčená je zabavitelná, že je likvidní a byla k výplatě poukázána, poněvadž již ze znění návrhu je zřejmé, že jde o pravidelné, měsíčně se opětuující plnění, že tedy jde o pohledávku záležející v opětuujících se důchodech ve smyslu § 299 ex. ř., pro které neplatí předpisy uvedeného dvorského dekretu. Vymáhající věřitel je však na omylu, neboť zabavená pohledávka, která záleží podle návrhu v plnění pravidelně měsíčně se opětuujícím, spočívá svým důvodem v povinnosti zaměstnavatelově hraditi povinnému za přespočetná představení zvláštní odměnu za každé přespočetné představení. To ovšem předpokládá, že zaměstnavatel uloží povinnému výkon tohoto díla, pokud se týče služby v tom kterém měsíci, a závisí na vůli zaměstnavatelově, zda a pokud míní povinného tímto způsobem také zaměstnati, a zda povinný bude s to, aby požadavku tomu vyhověl. Jde tedy o provedení služeb v rámci smlouvy podle §§ 1151 obč. zák. a násl., při níž nárok na odměnu, není-li nic jiného smluveno, nebo není-li při službách takového druhu jiného obyčeje, budiž zapraven po výkonu služeb (§ 1154, odst. 1 obč. zák.). Odměny za tyto zvláštní výkony nesouvisejí se stálým platem povinného, který se má vypláceti podle odst. 2 § 1154 obč. zák., a nelze je také považovati za pravidelné důchody ve smyslu § 299 ex. ř., pro něž musí býti důvod k pobírání opětuujících se důchodů. Takového předpokladu v souzeném případě není, ježto tvrzené opětuující se plnění je závislé na vůli zaměstnavatelově, zda a pokud poskytne povinnému příležitost k dosažení zvláštní odměny. Ostatně rekurent i v návrhu sám nepovažoval plnění ono za pravidelný důchod služební, neboť návrh nepřizpůsobil předpisům zákona č. 314/20, pokud se týče č. 177/24 Sb. z. a n. Také povaha zabavené pohledávky vyžadovala, aby divadelní správa tvrzené pohledávky v tom kterém měsíci vypočetla, likvidními je učinila a k výplatě poukázala, čili aby o nich jednala jako o samostatných pohledávkách vzniklých a splatných v tom kterém měsíci. Je proto souhlasiti s právním názorem rekursního soudu vysloveným v napadeném usnesení.

Čís. 15374.

Zápůjčka či komisioní smlouva úvěrová?

Povinnost komisionáře, aby vydal komitentovi inkasované peníze a postoupil mu pohledávky, kterých nabyl provedením svěřeného obchodu.

(Rozh. ze dne 9. září 1936, Rv I 2377/34.)

Žalobce dal žalované příkaz, aby z jeho konta poskytla podniku v Ř. kontokorentní zápůjčku. Z úroků, jež vypůjčitel musil platiti žalo-

vané, obdržela podle ujednání stran žalovaná jen kvotu ke krytí nákladů a režie, ostatní úroky bylo odváděti žalobci. Žalovaná byla k výpovědi zápůjčky oprávněna toliko za souhlasu žalobce a musila vypovědět zápůjčku, dostala-li od žalobce k tomu příkaz a jemu vrátiti splacenou částku. V písemném a osobním styku stran byla pohledávka ta označena vždy jako transiční zápůjčka a byla zapsána do konta I. Na venek byla žalovaná nominální zapůjčovatelkou. hmotně jednalo se o pohledávku žalobcovu proti podniku a žalovaná spravovala tuto pohledávku jen jako důvěrnice. Dne 5. července 1933 vypověděl žalobce žalované tuto správu a žádal, aby uzavřela ve svých knihách konto I a vyúčtovala je s protikontem podniku tak, že v knihách má býti vyjádřeno, že žalované již nepřísluší žádná pohledávka proti podniku a že také žalobce z tohoto obchodu nemůže již nic požadovati proti žalované. Žalovaná se však zdráhá předsevzítí toto knihování přes to, že jako zmocněnec žalobcův jest povinna přenechat mu jako zmocniteli veškerý výtěžek z tohoto obchodu. Žalobce se proto domáhá výroku, že žalovaná jest povinna postoupiti mu pohledávku, již má proti podniku v Š. N i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalobce dal žalované k dispozici částku 1,000.000 Kč, aby zapůjčila tuto částku firmě E. v Š. jako kontokorentní zápůjčku za blížejších ujednaných podmínek. Žalovaná nesměla jmenované firmě udati původ zapůjčených peněz a směla zápůjčku vypovědět jen se souhlasem žalobcovým. Žalovaná byla povinna veškeré částky, které jí zmíněný elektrárenský podnik po výpovědi zápůjčky vrátí, ihned dát žalobci k dispozici. Z úroků placených podnikem byla žalovaná povinna dát žalobci k dispozici jich část. Kdyby žalovaná pokládala z důvodů jistoty výpověď zápůjčky za žádoucí a žalobce nesouhlasil s výpovědí, měla býti žalovaná oprávněna odmítnouti písemným prohlášením ručení za vrácení zapůjčené částky. Z toho je viděti, že stranám nešlo o zápůjčku; nebylo úmyslem stran, aby peníze odevzdané dovolatelce byly jí přenechány k dočasnému užívání podle její libovůle za to, že musí po určité době vrátiti stejný obnos (§ 983 obč. zák.). Dovolatelka musela s odevzdanou částkou nakládati způsobem předepsaným žalobcem, měla na účet žalobcův, ale vlastním jménem poskytnouti firmě E. v Š. zápůjčku, musila výhody plynoucí z této smlouvy o zápůjčku — až na určité procento za vlastní výlohy — přenechat žalobci, kterého ovšem také stíhaly újmy s tímto obchodem spojené. Dovolatelka se musela při provedení smlouvy o zápůjčku řídit příkazy žalobcovými, třebaš na venek vystupovala jako zapůjčitelka vlastním jménem a byla po vrácení zápůjčky povinna dát vrácené částky ihned žalobci k dispozici. Dokud vypůjčitelka, firma E. v Š., žalované vypůjčené částky nevrátila, nebyla tato, vyjímajíc případ ručení za porušení obdržených příkazů žalobcových a za zanedbání péče řádného kupce při jejich provedení, povinna,

aby ze svého vrátila částky obdržené od žalobce k shora uvedenému účelu. Zápůjčka měla tudíž býti jmenovanému elektrárenskému podniku poskytnuta žalobcem z jeho prostředků a na jeho účet, pouze žalobci měla příslušet dispoziční moc nad zápůjčkou, avšak vůči vypůjčitelu nevystupoval jako spolusmluvník žalobce, nýbrž k jeho příkazu a v jeho zájmu dovolatelka. Šlo tudíž mezi stranami o komisi smlouvu úvěrovou (Kreditkommission) podle čl. 360 obch. zák. Jest proto nároky z toho poměru plynoucí posouditi podle předpisů o komisi smlouvě podle čl. 360 a násl. obch. z., a ježto komisi poměr jest zvlášť upraveným druhem úplatného mandátu, i podle předpisů §§ 1002 a násl. obč. zák. o zmocňovací smlouvě. Podle čl. 361 obch. zák., § 1009 obč. zák. jest komisionář jako zmocněnec povinen přenechat komitentovi veškerý užitek ze svěřeného obchodu pocházející a plniti mu to, co mu z komisi smlouvy přísluší. Musí tudíž komisionář komitentovi jednak vydati inkasované peníze, jednak postoupiti mu pohledávky, kterých provedením svěřeného obchodu nabyl sice vlastním jménem, které ale v poměru mezi komitentem a komisionářem nebo jeho věřiteli platí za pohledávky komitentovy. Z toho, že si žalovaná neujednala zvláštní provisi del credere, ačkoliv ručila za vrácení zápůjčky vypůjčitelem, firmou E. v Š., nelze ještě vyvozovati, že nešlo mezi spornými stranami o poměr komisi, nýbrž o zápůjčku, ježto ujednání zvláštní provise del credere za převzaté ručení bylo právem žalované jako komisionářky, jehož ovšem nemusila použiti (čl. 370, odst. 3 obch. zák.). Nepoužití tohoto oprávnění nemá vlivu na právní povahu založeného právního poměru.

Čís. 15375.

Ke škodě podle § 46 obč. zák. náleží i to, co snoubence ušlo tím, že vzhledem k zasnoubení a slíbenému manželství opustila místo.

Pokud má snoubenka nárok na náhradu ušlé mzdy i za dobu po zrušení zasnoubení.

(Rozh. ze dne 9. září 1936, Rv I 2378/34.)

Žalobkyně se na žalovaném domáhá náhrady za škodu vzniklou jí ztrátou místa, dále náhrady příspěvků v nezaměstnanosti a placení měsíční renty do doby, dokud se neprovdá, tvrdíc, že své zaměstnání opustila vzhledem k svému zasnoubení se žalovaným a nastávající sňatek s ním. Nižší soudy uznaly částečně podle žaloby, odvolací soud tak, že přisoudil žalobkyni až do případného jejího provdání měsíčně 100 Kč do 1. prosince 1930, jinak žalobu zamítl.

Nejvyšší soud k dovolání žalobkyně do zamítající části rozsudku uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Nelze přisvědčiti názoru, že žalobkyni nepřisluší z důvodu § 46 obč. zák. náhrada za škodu vzniklou jí ztrátou místa u firmy L. a příspěvků